

Bibliothèque numérique

medic @

**Quiquebeuf, Claude - candidat / Duval,
Guillaume - président. - An aqua vino
salubrior.**

1622.

Paris

Cote : ms 2322 n°13

QVÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPV TATIONIBVS

MANE AGITANDA IN SCHOLIS

Medicorum, Die Iouis XIII. Aprilis,

M. GVILLELMO DV VAL,

DOCTORE MEDICO, ET R. P.

moderatore prudentissimo?

An aqua vino salubrior.

IVIMVS aëre, cibo, potu. At *vinere non est, sed valere vita.* Ideo orandum est, ut sit mens sana in corpore sano. Hic apex humanæ felicitatis, in quam amicâ facilliquè manu nos subuehit hygienæ, princeps pars Medicinæ: omnia sana sanis, sed alia aliis, & aliàs salubriora: ut vitamus faciunt aër, esculenta, potulenta, quia substantiæ nostræ spirituosæ, solidæ, humidæ (quæ in dies deteritur, & effluit) perpetua sunt subsidia: at illa eadem cum delectu usurpata, inter ea censentur, *vitam quæ faciunt beatiorè.* Sic ab aëre puro, in-nubi, libero, *μακροβιότης, ευξία,* sensuum acumen, ingenij bonitas, prudentia: ab impuro & crassiore, contraria. Gaudet frigidiori aëre biliosus, cui ideo hyems benefica, ut iuueni: calidiore pituitosus, cui æstas est solatium, ut seni. Esculenta *εὐπατά, εὐχρημα, εὐπεπτα* cuius profunt, sed naturis calidis frigidiuscula magis: ut frigidis calidiora: sicuti & gracilibus copiosiora, & obesis tenuiora. Potulentorum, ut ingens est necessitas: sic & salubritas maxima, voluptasque maior, quàm esculentorum, præsertim si frigida & humida hauriantur: quia sitis, appetitio frigidi & humidi fame

*

est vehementior : ideo & in modo, & in genere potus magna cau-
tione opus est, quo in negotio consultius faciant hydropota.

ENIMVERO *ἀριστὸν ὕδωρ*. Atque vt potuum diuersa sunt ge-
nera, aliâque alijs salubriora : sic omnium optimum credere
par est illud quod vniuersim *καὶ ἀπλοῦς* restringendæ animalium
siti, communis omnium mater, prouidaque nutrix natura præpa-
rauit. Quippe suos etiam ars conficit paratque potus ; siue expres-
sione succorum è fructibus & racemis, vnde pomaceum, pyraceum,
vinum, quorum tot species, quot fructuum, siue coctione florum,
radicum, fructuum, seminum ex aqua vel vino : siue etiam mix-
tione sacchari, mellis, cinnamomi, aceti, &c. Vnde hydrofac-
char, oxycratum siue posca, hydromel, zythum, cereuisia, bou-
chetum, hordeatum, amygdalatum, oinomel, vinum hypocrati-
cum, Meteglin Anglorum, Celia siue ceria Hispanorum, Tzerbet
dilutum Turcarum, & Ptisanæ generis omnis : quarum potionum
hic ordo est ad sanitatem, vt quæ vinosæ sunt magis, minus sint
salubres, quæ aqueæ, salubriores. Vnde cum potio omnis, siue
artificialis & composita, aquea dici possit aut vinosâ ; idcirco po-
tandi imperium facilè partiuntur aqua & vinum.

VINUM generatim triplex. Cereale, quod Cereris frugibus
constat, hordeo, frumento, zea, auenâ, vt Curmi Dioscori-
dis, ala Britannorum è malti decocto parata : fructuarium quod
Pomonæ donis, succisue pomorum & pyrorum : vitis, quod est
Bacchi nectar, & propriè *κατ' ἐξοχὴν* vinum vocatur, ex vuis ma-
turis expressum. Atqui cereale, præterquam quod subamarum est
ac insuaue, mesenterij vias meatusque suo lentore & crassitie sæ-
pius impedit, stipat, obstruit, calefacit, vrinæ ardorem affert, ten-
tat renes & neruos, cerebri meningas lædit, capitis dolorem ac-
cercit, inflationes, tormina, imò & elephantiasim : fructuarium ve-
rò excrementitiâ humiditate redundans, & longiore vsu nimium
refrigerans, hepati & intestinis est inimicum, cumulat cacochy-
miam, scabie cutim fœdat, sensum minuit, & tactum maximè de-
pauat, ac demum alba vitiligine, *λευκὴν* vocant albamue lepram,
corpus deturpat & inficit. Vinum denique, vitis, sanguis terræ,
pessimus insidiator, *καρνηλατικόν* est, tentat primò caput, deinde pe-
des ; pueros interficit, adolescentiam veri analogam corrumpit,
omniq; ætati infestum est, calore excedens & humiditate : vnde

calidi & frigidi morbi, febres, phrenitides, pleuritides, ophthalmia, paralyfis, stupor, apoplexia, furores, arthritides, tremores, *aporia*, quibus ex ebrietate contractis succedunt lethales convulsiones.

AQUA suaue elementum, omniumque pulcherrimum & maximè necessarium, magni ad vitam & generationes momenti, vt portionum communissima, sic & saluberrima est; siue ea simplex, siue alterata herbis & igne assumatur: sed eligenda frigida, humida, pura, illimis, pellucida, leuis, tenuis, non salsa, non acris, non arida, non etiam dulcis vt lac aut mel, aut quid simile: sed potius insipida, inodora, lingua tamen & palato grata, nec iniucunda naribus & oculis, *ἀπιος, εὐαλλόιστος, εὐαράδοτος*, quæ facillè caleat, facillè frigeat, facillè distribuatur, venasque permeet, qualis est quæ vel è viuo fonte manat defilitque, quæ è sublimioribus locis erumpentem salutet Sol matutinus: vel quæ è vernis, hybernisque nubibus minimè impuris nec procellosis depluit, & cisternis laudabili sabulo instratis, sine plumbo custoditur: vel quæ fluminum minimè sordidorum apricis liberioribusque alueis deuehitur. Hæ enim aquæ fitim animantium & hominum cuiusuis ætatis, sexus, gentis & regionis non modò suauiter, sed & sanguinis, vino facillè effervescentis, æstum & ardorem componunt ac temperant, libidinem, maniam, iracundiam, flauas, atraque biles, quas accendit vinum, potenter arcent, aluum soluunt, fumos reprimunt, capiti blandiuntur, somnum conciliant, catarrhos, vini sobolem, prohibent, viuidum colorem, suauem oris anhelitum præstant, denique sensus (quorum vinum aciem obtundit, & mentem ipsam quam vinum emouet) acuunt, climantque. Hinc hydropotæ & abstemiij acutiùs vident, maturius iudicant, musis, quibus olei etiam plus quàm vini placet, chariores sunt, & consilijs rebusque gerendis aptiores.

VINO tamen sua etiam qualiscumque inest salubritas, vt & aquis suæ noxæ, si crudiores sint, si puteales, stagnantes, lacustres, glaciales, niuales, ab his enim colici cruciatus, morbi articulares, bronchocele: scilicet insalubres aquas vinum emendat; viris robustioribus, & qui continuè exercentur, vtile est, frigidiores excitat naturas, digerit cruda, flatus discutit, iuuat coctionem, promouet *αὐτὰρ δὲ*, famem soluit, & dolores oculorum: sed

6254

caue, pauci ita robusti sunt, vt vino sint pares, necdum fortiores, hinc citius intereunt senes nimio meri potu, quàm iuuenes: sed & ferè omnes viscerum calore, ac feruidiori sanguinæ peccamus, capite infirmo sumus, & catarrhis calculisque, Parisijs maximè degentes, obnoxij: & sæculum hoc ferax est biliosorum, hypochondriacorum, & melancholicorum ab vstione, morbi etiam acuti & periculosiores penè omnes ignei sunt, febres ardentes, peripneumonia, pleuritides, phrenitides, his autem vt & cardialgiæ & syncopæ exhibere vinum nefas, quod ne sanis quidem conferat, nisi extinctum aquâ: cùm interim & calidioribus naturis temperandis, & morbis illis præcauendis sanandisque etiam ardentium febrium initijs, aqua aqueaue potio salutaris.

Ergo aqua vino salubrior.

Propugnabat Lutetiæ CLAVDIVS QUIQUEBEVF,
Parifinus, Anno R. S. H. M. DC. XXII.

*cette these est la 632e du recueil
in folio tome IV des theses de la faculté.*

